7-8/2022
www.doo.cz

OKNO

do života ostravsko-opavské diecéze

ZPRAVODAJSTVÍ

Blahoslavené řeholnice zabili rudoarmějci

CHARITA

Před 100 lety byl u zrodu arcibiskup Stojan

REPORTÁŽ

Jak prožívají mši svatou neslyšící katolíci?

ROZHOVOR

Kněz a lékař: vždy jsem chtěl zachraňovat

Pouť k Panně Marii Karmelské na Slezskou

Na pouť k Panně Marii Karmelské ve Slezské Ostravě zve farnost Moravská Ostrava. Program pouti je dvoudenní.

Pátek 15. července – 16. pěší pouť

19.00 hod. sraz účastníků v kostele sv. Václava v Moravské Ostravě (litanie k P. Marii) a společný odchod přes lávku přes ředu Ostravici na Slezskou Ostravu.

20.00 hod. mše svatá v kostele ve Slezské Ostravě.

P. Mgr. Pavel Marek, farní vikář farnosti Ostrava-Poruba.

Po mši svaté noční výstup na haldu Ema.

Sobota 16. července

6.30 hod. modlitba růžence.

7.00 hod. přivítání poutníků a mše sv. s modlitbou ranních chval
Mons. Jan Plaček, adm. exc.

8.30 hod. mše svatá
P. ICDr. Libor Botek, Th.D., děkan a farář farnosti Ostrava-Hošťálkovice.

9.30 hod. mše svatá
P. Leoš Ryška, SDB, farář farnosti Ostrava-Heřmanice a ředitel TV NOE

11.00 hod. mše svatá
P. Mgr. Vladimír Ziffer, farní vikář farnosti Ostrava-Moravská Ostrava.

Následuje výstav Nejsvětější Svátosti a možnost soukromé adorace do 17.00.

17.00 hod. Te Deum a svátostné požehnání. Od 17.30 hod. mše sv. na zakončení poutního dne.
P. PhDr. Pavel Moravec, Ph.D., farář farnosti Ostrava-Plesná

Během celého dne bude příležitost k přijetí sv. smíření.

Sbírka bude na opravu a nátěr střechy kostela ve Slezské Ostravě.

V Moravské Ostravě v pátek 15. července v 17.00 hod. v katedrále a v sobotu 16. července v 7.30 hod. v kostele sv. Václava a v 18.00 hod. v katedrále nebudou mše svaté.

125. výročí posvěcení oslaví katedrála 17. července

V neděli 17. července oslaví farnost Moravská Ostrava společně s celou diecézí 125. výročí posvěcení katedrály Božského Spasitele. Druhý největší kostel na Moravě (hned po velehradské bazilice) byl vybudován v letech 1883–1888 v novorenesančním slohu podle plánů Gustava Meretty, stavbu řídil ostravský architekt Clemens Hladisch. Vnitřní výzdobu navrhoval Max von Ferstel. Slavnostní vysvěcení provedl olomoucký arcibiskup Theodor Kohn 16. července 1897.

V den 125. výročí posvěcení – v neděli 17. července – budou v katedrále slaveny tři mše svaté. Ranní v 7.30, pontifikální s biskupem Martinem Davidem v 9.30 a večerní bohoslužba v 19.00 hodin.

Podoba dnešní katedrály a její okolí v roce 1889.

Budova katedrály je trojlodní se zakončenou půlkruhovou apsidou. Hlavní loď je 14 metrů široká a 22 metrů vysoká, boční lodě jsou 7 metrů široké a 10 metrů vysoké. Celková délka budovy je 68 metrů. Nad katedrálou se tyčí dvě symetrické čelní věže vysoké 67 metrů. Dovnitř se vejde 4 000 lidí. Ve výšce bočních lodí se nachází trojdílná římsa, kterou nese dvanáct volně stojících sloupů iónského slohu z pískovce. Klenba hlavní lodi je dělená pilastry v korintském slohu.

Povýšení na katedrálu v den zřízení ostravsko-opavské diecéze 30. 5. 1996.

Z DIÁŘE BISKUPA MARTINA

7.–9. 7.		Velehrad	Zasedání České biskupské konference
17. 7.	9.30	Ostrava–katedrála	125. výročí posvěcení
23. 7.	11.00	Ostrava-Zábřeh	Kongregace sv. Alžběty – výročí věčných slibů
24. 7.	11.00	Vražné-Hynčice	200. výročí narození G. J. Mendela
2. 8.	9.00	Jablunkov	Porciunkule (P. Jan Czudek)
6. 8.	11.00	Maria Hilf	Hlavní pouť Panny Marie Pomocné (P. Jan Czudek)
9.–14. 8.		Hradec Králové	Celostátní setkání mládeže
20. 8.	10.00	Trojmezí	Pouť tří národů
22. 8. – 2. 9.			Dovolená biskupa Martina

4 ZPRAVODAJSTVÍ
Blahořečení deseti řeholnic

5 ZPRAVODAJSTVÍ
Bl. s. M. Paschalis Jahnová

6 ZPRAVODAJSTVÍ
Udělení medaile ČBK

7 ZPRAVODAJSTVÍ
Tipy na letní poutní slavnosti

8 CHARITA
100 let od založení Charity

9 RODINY
Oslavili jsme 20 let VÝZVY

10 CENTRUM PRO MLÁDEŽ
CENTRUM PRO RODINU

11 KATECHETICKÉ
A PEDAGOGICKÉ CENTRUM
CÍRKEVNÍ ŠKOLSTVÍ

12 REPORTÁŽ
Ze mše svaté pro neslyšící

14 ROZHOVOR
S knězem záchranářem

16 KULTURA
Ludmila!!! na Slezské lilii

17 KNIHOVNIČKA
Novinky od Paulínek a KNA

18 EVANGELIZACE
Fotbalové utkání farností

19 OSOBNOST VÍRY
Gregor Johann Mendel (1822–1884)

Píseň číslo 523

To není název nového akčního filmu ani knižního bestselleru. Ale pořadí zdánlivě obyčejné a pro leckoho možná i ohrané písničky z kancionálu. Zpívala ji hrstka věřících během ranní mše svaté v kostele sv. Bartoloměje v Pardubicích. 12. neděle v mezidobí teprve začínala, ale paprsky slunce již začaly hezky připalovat. Jaký ten den asi bude? Mám jej strávit u pekařské pece ve škole hned naproti kostela.

Pod kamennými gotickými klenbami je příjemně. Jsem tady poprvé. Varhaník zahraje první tóny a Boží lid spustí první sloku. „Ty jsi, Pane, v každém chrámě, mezi námi domov máš, věříme a vyznáváme, že jsi Bůh a bratr náš.“ První překvapení. Mši svatou celebruje pomocný biskup Josef Kajnek. Ve službě je už desítky let a příliš o něm nevíme. Jsem rád, že jej mohu takto poznat.

Po dvou čteních a žalmu se rozezní další sloka písně. „Nejen chlebem člověk žije, živ nás, Pane, slovem svým; mrtvé křísí, uzdravuje, zjasní v duši každý stín.“ To je ale náhodička. Na chleba budeme za chvíli zadělávat s partou lidí, kteří si chtějí v tomto městě proslaveném medovým perníkem a Velkou pardubickou rozšířit své profesní dovednosti.

Soustředím se na evangelium a kázání biskupa a jsem zvědavý na další sloky písně. „Láska tvoje do krajnosti rozdává se bratřím svým, vlévá milost za milostí, ruší dluhy starých vin.“ To je stále aktuální verš. Kdo tu píseň zkomponoval? Redakce na námět L. Hohoše 1986 – N: M. Schneider-Trnavský 1936. Tvůrci písně museli být vedeni Duchem svatým a mít bohaté osobní a duchovní zkušenosti, když slova oslovují po desetiletí.

„Při zázračném nasycení utišil jsi lidský hlad, také my jsme připraveni z tvého stolu pokrm brát.“ Pokračujeme ve zpěvu při svatém přijímání. „V bídě, hladu, umírání strádá tolik bratří tvých! Lhostejnost nám vidět brání tebe trpícího v nich.“ Hned si vzpomenu na Ukrajinu. Na neustálé bombardování, střelbu a zbytečné umírání nevinných. Co přinese poslední sloka? „Nepůjdeme domů sami, tebe smíme bratřím nést. Zůstaň, Pane, stále s námi, buď nám světlem, cestou cest.“

Za několik hodin se skutečně vracím domů. Batoh mám plný pečiva. Vůně čerstvého chleba se line ze všech švů. Vlak má však více než hodinu zpoždění. Postávám na přeplněném nádraží a najednou mě osloví ošuntělý muž mladšího vzhledu. „Kováček, drobáček?“ – „Jaký koláček? Koláčky jsme dnes nepekli,“ reaguji na nečekanou prosbu. „Mám jen chleba. Máte hlad?“ Zmatený muž zalapá po dechu a nejistě přikyvuje. Dávám mu polovinu ještě teplého bochníku. „To nesmíte vyhodit. Chleba je Boží dar,“ kážu s úsměvem. „Já vím,“ reaguje překvapený muž. „Je krásně čerstvý,“ polkne slinu, nacpe si chleba do mošničky vedle pasu u kalhot a s vděčností zmizí z nádražní haly.

Pavel Siuda

OKNO – AD 2022

Vydává a rozšiřuje
Biskupství ostravsko-opavské
Kostelní nám. 1, 728 02,
Ostrava. IČ: 65468953

Redakce: Kostelní nám. 1
728 02, Ostrava 1
tel. 597 822 231
fax: 596 114 819
e-mail: okno@doo.cz

Registrace MKČR
evidenční číslo: E 10988

Šéfredaktor:
Pavel Siuda

Stálí spolupracovníci:
Libor Rösner, Jana Praisová
Korektura: Libor Rösner
Fotograf: Pavel Zuchnický

Grafická úprava a tisk:
© KLEINWÄCHTER holding s.r.o.
Frýdek-Místek, ČSA 2233
tel. 558 437 147
tiskarnaklein@tiskarnaklein.cz
http://www.tiskarnaklein.cz

Vychází: 11 x ročně

Náklady na výrobu a tisk
10 Kč

Titulní strana obálky:
Prvokomunikantky se vítají u kostela sv. Antonína ve Vřesině u Ostravy
Foto: Vojtěch Curylo/ Spolek Člověk a Víra
Zadní strana obálky:
Události zachycené fotografy spolku Člověk a Víra
Vyšlo: 7. 7. 2022
Uzávěrka: 22. 8. 2022

Bl. Marie Paschalis Jahnová – Oroduj za nás

Vratislav/ Sobotín – „Ten moment, kdy ve zazněla ona slova o blahořečení, máme stále v živé paměti a naše srdce doslova překypují vděčností dobrému Bohu za ten převeliký dar jejich věrného následování Krista a obětování života," prohlásila s. M. Sylwia Szwedová, představená ostravského kláštera alžbětánek. O čem hovořila?

Generální představená Kongregace sester sv. Alžběty sestra M. Samuela Werbińska přináší obraz deseti nových blahoslavených mučednic – alžbětánek. Foto: Niedziela Wrocławska

O blahořečení s. M. Paschalis Jahnové a devíti jejích družek, které mezi únorem a květnem r. 1945 zastřelili vojáci Rudé armády, před nimiž bránily čistotu svou či jiných žen a dívek. Tato beatifikace proběhla v sobotu 11. 6. v polské Vratislavi a jménem papeže Františka ji vyhlásil prefekt Kongregace pro blahořečení a svatořečení Marcello kardinál Semeraro.

První poválečná beatifikace

Řeholnice z Kongregace sester sv. Alžběty během války i v jejím závěru pečovaly o nemocné a přestárlé. Setrvaly na svých místech při těchto ubožácích i tváří v tvář blížící se hrozbě, která se na jejich působiště valila s postupující Rudou armádou, kterou předcházely hrůzné zvěsti o zvěrstvech páchaných vojáky – s výjimkou právě s. Paschalis, jež na přímý příkaz své představené odešla z Nisy. Mnohé za svou věrnost Kristu zaplatily životem. Jako devět družek s. Paschalis. Ani ona svému osudu neunikla, a než aby přišla o svou čistotu, přijala raději dobrovolně smrt (s křížkem v ruce) v Sobotíně u Šumperka.

Heroický boj těchto reprezentantek pravdy, lásky a dobra, zakončený mučednickou smrtí, ocenila Církev svatá po 77 letech od jejich skonu, když je vyzdvihla ke cti oltáře. Určitě není náhodou, že se tak stalo letos, kdy Kongregace sester sv. Alžběty slaví 180 let od svého založení bl. Marií Merkertovou a třemi jejími přítelkyněmi. A jejich jména?

Bl. s. M. Edelburgis Kubitzká, bl. s. M. Adela Schrammová, bl. s. M. Rosaria Schillingová, bl. s. M. Felicitas Ellmererová, bl. s. M. Sapientia Heymannová, bl. s. M. Adelheidis Töpferová, bl. s. M. Sabina Thienelová, bl. s. M. Melusia Rybková a bl. s. M. Acutina Goldbergová.

Byla to první beatifikace od konce II. svět. války, která ve Vratislavi proběhla. Lidé se do tohoto slezského města sjížděli již v pátek 10. 6., kdy bylo součástí programu působivé oratorium Mysteria Lucis, jež u příležitosti blahořečení složil P. Bartłomiej Kot. Od časných sobotních hodin se plnilo okolí katedrály sv. Jana Křtitele, v níž měla slavná beatifikace proběhnout. Úderem jedenácté pak do katedrály vešel slavnostní průvod s biskupy z Polska, Německa, Maďarska či Brazílie. Českou republiku reprezentovali olomoucký arcibiskup Jan Graubner a ostravsko-opavský biskup Martin David. V závěru průvodu kráčel Marcello kardinál Semeraro.

... martyres Beatarum nomine...

Když po prosbě vratislavského arcibiskupa Józefa Kupného o zapsání deseti alžbětánek do seznamu blahoslavených přečetla generální postulátorka beatifikačního procesu s. M. Paula Zaborowska krátké životopisy všech deseti řeholnic-mučednic, pronesl kardinál Semeraro slova, kvůli nimž přijeli do Vratislavi věřící z celého Polska a různých evropských zemí a jež na ně na všechny zapůsobila nesmírně silným dojmem. Slova, jimiž jménem papeže Františka vyjádřil svolení, aby odteď byly ctěné jako blahoslavené: „ ... Nostra Apostolica facultatem facimus ut Venerabiles Servae Dei Paschalina Jahn (in saeculo Maria Magdalena) et IX sociae, [...] martyres Beatarum nomine in posterum apellentur..." Stanovil přitom i datum jejich společné liturgické památky, a sice 11. května.

Deset moudrých panen

„Zde na Dolním Slezsku byly živou připomínkou oněch moudrých panen z dnešního evangelia, jež vyšly na setkání s Pánem s rozžatými lampami. V záměnu za jejich vytrvalost až k prolití krve jim Bůh dal věnec slávy, z čehož se my dnes radujeme a co slavíme. V ovzduší násilí a útisku, tak typickém pro tuto etapu války, je svědectví těchto nových blahoslavených znamením lásky a naprostého odevzdání se nebeskému Ženichovi," zaznělo v homilii z úst pomocného vratislavského biskupa Jacka Kicińského.

„Nové blahoslavené jsou posledním článkem dlouhého řetězu – tak dlouhého, jako je tradice naší Církve," pokračoval dále. „Již první Otcové Církve vyvyšovali zasvěcené panenství a čistou lásku panen. Čistota je totiž nejušlechtilejším znamením dobrovolné lásky, která ze sebe činí jedinečný dar, aniž by si pro sebe něco ponechávala. Příklad těchto nových blahoslavených je jasný a průzračný a je též protiváhou snahám vyvíjeným pro zatemnění lidské lásky. Připomíná všem, zvláště mladým, jakou lásku lidské srdce hledá – nenacházíme ji tehdy, když se sami dáme? A není pravda, že čím cennější je dar, tím více se od nás vyžaduje, abychom ho střežili?"

položil vratislavský sufragán dvě řečnické otázky přítomným.

Být pevně spojeni s Kristem

O týden později, v sobotu 18. 6., pak ve zcela zaplněném sobotínském kostele sv. Vavřince (lidmi ze všech koutů Moravy a Slezska i alžbětánkami, které v počtu přesahujícím stovku do Sobotína dorazily z Polska, Německa či Itálie) proběhla děkovná bohoslužba za blahořečení s. Paschalis a ostatních devíti mučednic, kterou sloužil olomoucký arcibiskup Jan Graubner.

Ten ve své promluvě mj. pohovořil o zkouškách, utrpení a boji: „Zkoušky v životě vždycky přicházejí, ale je třeba se jich nejenom bát, ale vidět za ně. Na hrobě sestry Paschalis čteme citát, kdy můžeme trošku zapochybovat, když si řekneme, jak to, že má takovou důvěru? ‚Nic se mi nemůže stát, když je to podle Boží vůle.' Ano, Boží vůle je, abychom někdy i trpěli. Budeme-li v pevném spojení s Kristem, budeme připraveni na to, abychom ve zkouškách obstáli. Kristus přichází jako Ten, kdo přináší mír a pokoj, ale nezbavuje nás boje. Jen se ten křesťanský boj odehrává na jiné frontové linii – na linii, která prochází naším srdcem. A tam záleží na tom, abychom stáli vždycky na té správné straně." Poté dodal: „Prosme sestru Paschalis, jejíž tělesné pozůstatky jsou uloženy tady na hřbitově, prosme její družky, abychom na svém místě, ve svém povolání dovedli žít svoje spojení s Kristem, svoji oddanost Kristu takovým způsobem, aby se On mohl na nás oslavit. I kdyby nás potkalo něco těžkého, i kdyby to bylo něco jako vytrpět mučednickou smrt – tak to přece nekončí. Zrovna tyto mučednice nám ukazují, že Církev uznává, že žijí v Boží slávě a že se tam za nás přimlouvají."

A co pana arcibiskupa na blahoslavené s. Paschalis osobně zaujalo? „Její poslední slovo: ‚Patřím Kristu'. S touto jistotou dovedla zachovat věrnost, i když ji to stálo život. Stejnou větu ale napsala rodičům hned po složení řeholních slibů. Domnívám se, že stejná myšlenka byla jejím povzbuzením v mnoha rozhodováních. Každý z nás je křtem zasvěcen Kristu, který nás vykoupil za cenu vlastní krve. Kéž bychom dovedli prožívat skutečnost, že patříme Kristu! Moc by nám to pomohlo. Sestra Paschalis není první mučednice ze Sudet. Kéž bychom dovedli objevit vztah i k těmto světcům naší země! Věřím, že pak by i tento kraj posvěcení svědectvím světců znovu rozkvetl vírou současníků jako země požehnaná."

Libor Rösner

„Patřím Ježíši Kristu. Klidně mě zastřel!"

Bl. M. Paschalis (Maria Magdalena) Jahnová, stojící v čele skupiny alžbětánských mučednic, se narodila 7. 4. 1916 v obci Górna Wies (dnes součást Nisy). Po vychození základní školy v Nise pokračovala ve studiu a nechala se zaměstnat ve firmě na zpracování ovoce. Na přelomu let 1934/1935 se připojila ke svým rodičům a třem mladším sourozencům žijícím v té době ve vestfálském Herne. Tam našla práci a vstoupila do Mariánské družiny. Po roce se vrátila zpět do Nisy, v níž se začala starat o majitelku svého rodného domu a její nevidomou sestru.

Hrob bl. sestry Marie Paschalis Jahnové na hřbitově v Sobotíně. Foto: Markéta Rösnerová

Do kongregace vstoupila 30. 3. 1938, po složení časných slibů 19. 10. 1939 byla vyslána do kláštera v Kluczborku a po dvou letech do Hlubčic. Od dubna r. 1942 pak přebývala v Domě sv. Alžběty v Nise, kde plnila roli kuchařky a pečovatelky o přestárlé a nemocné sestry. Když se r. 1945 blížila k Nise vojska Rudé armády, s. Paschalis ještě se s. M. Fides na příkaz matky představené z města utekla. Přes Zlaté Hory a Velké Losiny přibyly do Sobotína, kde našly útočiště. Prováděly různé drobné pomocné práce v kostele a ve farnosti a pomáhaly s péčí o nemocné a staré lidi. Dne 11. 5. byla bl. s. Paschalis hrubě napadena sovětským vojákem, jenž se ji pod hrozbou zastřelením snažil přinutit, aby mu byla po vůli. Sestra se mu statečně postavila, ale když poznala, že nemá šanci se mu ubránit, poklekla, uchopila do rukou křížek růžence a pevným hlasem řekla: „Nosím svatý hábit. Nikdy s tebou nepůjdu!" Když to násilník uslyšel, opětovně jí pohrozil smrtí. S. Paschalis odvětila: „Patřím Ježíši Kristu. On je mým Snoubencem! Klidně mě zastřel!" a začala se modlit: „Můj Ježíši, dej mi sílu!" Nato se obrátila k okolo stojícím lidem a poprosila je o odpuštění.

Po chvilce ticha se ozval výstřel, jenž ukončil její pozemský život. Svědkové celého incidentu byli ohromeni odvahou této mladé řeholnice. Její pohřeb na místním sobotínském hřbitově proběhl za účasti kněží, sester alžbětánek a přepočetného zástupu věřících.

O živé úctě k bl. s. Paschalis svědčí také skutečnost, že je její hrob v Sobotíně již dlouhá léta navštěvován ctiteli této mučednice, zvláště z řad mladých lidí, kteří si u něj vyprošují dar zachování čistoty.

Libor Rösner

Ocenění biskupů získali dva zakladatelé

Velehrad – Biskupové Čech, Moravy a Slezska letos na Národní pouti na Velehradě udělili ocenění dvěma lidem, kteří se významně zapsali do církevního života v ostravsko-opavské diecézi. Děkovné uznání ČBK získala zakladatelka Celostátní přehlídky církevních škol v zájmové umělecké činnosti v Odrách paní Anna Staňková a pamětní medaili ČBK dostal Jan Zajíček, který stál u zrodu Centra pro rodinu a sociální péči v Ostravě.

K oběma oceněným přinášíme jejich životní medailony, které mohou být motivací pro ty, kdo stojí na začátku nebo v průběhu své profesní kariéry a mají srdce plné nápadů a idejí.

Anna Staňková (nar. 7. 5. 1927)

Pracovala v Církevní střední škole a Střední zdravotnické škole svaté Anežky České Odry (nyní Střední pedagogické škole a Střední zdravotnické škole svaté Anežky České) od jejího vzniku 1. 9. 1991 až do 31. 8. 2001. Byla vždy velmi poctivým a čestným člověkem. V období komunistické nesvobody nemohla vyučovat, byla často nucená měnit školy, v některých obdobích nemohla působit mezi mladými lidmi vůbec.

Po roce 1989 patřila k nadšeným zakladatelům církevních škol včetně oderské církevní školy a výrazně se podílela na zavedení školy do běžného života a propagaci jejího dobrého jména na veřejnosti.

V Odrách působila jako učitelka českého jazyka a literatury. Její vyučovací hodiny byly vždy výborně připravené, doplněné nejrůznějšími ukázkami a aktualitami. Její předmět – literatura – jí otevíral prostor pro duchovní a kulturní působení na studenty, pro mnohé z nich byla velkým vzorem. Při výuce kladla důraz na samostatnost studentů, vyžadovala tvůrčí přístup. Její nároky na studenty byly velmi vysoké, v hodnocení byla vždy spravedlivá a nesmlouvavá. Studenty vedla ke sledování kulturních akcí, k pravidelným návštěvám divadla i k tvorbě vlastních divadelních představení. Každoročně organizovala studentské akademie a besídky.

Paní profesorka Staňková se zapojovala do celé řady mimoškolních aktivit a mnohé z nich zakládala, spoluzakládala či iniciovala a aktivně se účastnila téměř všech mimoškolních, veřejných a duchovních akcí školy. K jejím zakladatelským počinům patří: založení a dlouholeté vedení školní studentské samosprávy, Klub přátel umění, Divadelní dílna, divadelní výstupy se soubory (v mateřských školách, domovech důchodců), divadelní zájezdy, spolupráce na soutěžích: Chytrá horákyně, recitační soutěže, olympiády ČJ a další.

Z jejího podnětu vznikla Celostátní přehlídka církevních škol v zájmové umělecké činnosti, která se letos konala již po osmadvacáté a stále je neúnavnou organizátorkou, propagátorklu a porotcem. Tímto ovlivnila tisíce dětí a studentů církevních základních a středních škol. Jubilejního 25. ročníku přehlídky se ještě sama účastnila.

Paní profesorka Anna Staňková patřila k takzvaným dobrým duším školy, málokterá akce se konala bez její účasti, mnohým akcím pomáhala na svět, pro mnohé kolegy i studenty je velikým duchovním učitelem a vzorem. Vždy byla připravena pomoct dobré věci a lidem kolem sebe.

Jan Zajíček (nar. 13. 5. 1962)

Pochází z Jevíčka, maturoval v Ostravě, kde zůstal a pracoval v havířské profesi. V Ostravě také založil rodinu. Se svou manželkou Ivanou vychoval čtyři děti a nyní se společně těší z jedenácti vnoučat.

Již na začátku vlastního manželského života, ještě v době komunismu, aktivně pracoval v pastoraci. Podílel se například na ilegálních přípravách snoubenců, kdy jako manželský pár provázeli s manželkou snoubenecké páry.

Podobně se zapojil aktivně do Manželských setkání, ze kterých se stal program s velkým účinkem na harmoničtější prožívání manželství.

V roce 1993 byl zakládajícím členem občanského sdružení Centrum pro rodinu a velmi brzy se stal jeho předsedou. Po vzniku ostravsko-opavské diecéze se stal vedoucím diecézního Centra pro rodinu a sociální péči.

Dokázal prostřednictvím Centra pro rodinu, skrze manželská setkání, programy a kurzy pomoci tisícům manželských párů k dobrému prožívání manželství.

Během let doprovázel stovky manželů individuálním poradenstvím v tzv. manželských mediacích.

Podobně velkou stopu osobního působení zanechává jako lektor kurzu KER – Kurzu efektivního rodičovství, kterým také prošlo mnoho stovek rodičů.

Podpořil rozvoj sociálních služeb. Centrum pro rodinu a sociální péči, z.s., se věnuje desítkám rodin, které pečují o člena s hendikepem.

Zapojil se do vytváření koncepcí podpory rodiny ze strany společnosti, rodinné politiky sestavované ministerstvem, krajem, městem Ostrava. Formuloval koncepci rodinné politiky města, působí v krajské komisi, byl přizván do několika týmů Ministerstva práce a sociálních věcí. Řadu let je hodnotitelem soutěže „Obec prospěšná rodině“.

V roce 2019 zažádal o důchod (s ohledem na dřívější havířské povolání), r. 2020 předal vedoucí funkci svému nástupci, ale dále se věnuje aktivitám centra, zejména v oblasti manželských mediací. Centrum předával jako fungující firmu v dobré kondici.

Dosud je předsedou svazu desítek dalších center a prorodinných organizací, který nese jméno Rodinný svaz České republiky (RS ČR), a je členem Mezinárodní federace katolických rodinných svazů (FAFCE). Bez nadsázky se dá říci, že Jan Zajíček byl po tři desetiletí vedoucí osobností nejen Centra pro rodinu v ostravsko-opavské diecézi, ale i v oblasti prorodinné politiky v České republice.

Prázdninové tipy na poutní slavnosti

O prázdninách proběhne v naší diecézi řada poutí, mezi nimi i ty hlavní. Tak tomu bude např. na Maria Hilf, v Rudě u Rýmařova či Hrabyni. Jejich výběr přinášíme v tomto článku. Nabídka však bude pochopitelně mnohem širší. Aktuální termíny budeme doplňovat do kalendáře akcí na diecézním webu www.doo.cz.

Panna Marie Karmelská

V sobotu 16. 7. se koná pouť k Panně Marii Karmelské ve Slezské Ostravě. Blíže o ní píšeme na jiném místě Okna. Příležitost uctít Pannu Marii Karmelskou budou mít ale věřící již o týden dříve, přesněji v neděli 10. 7., při tzv. „malé“ pouti ve Frýdlantu n/O. Mše sv. v 7.30 a 9.30 tam bude sloužit P. Gorazd Pavel Cetkovský, OCarm.

Sv. Markéta, Jindřich a Bedřich

Ve stejný den se konají poutě ke světcům, kteří sice nejsou až tak známi, přesto však úctu rozhodně zaslouží. Řeč je o sv. Markétě a sv. Jindřichovi. Prvně jmenované světici-mučednici je zasvěcen jeden z havířovských kostelů a vstupní modlitba v něm zazní v 9.00, patrocinium sv. Jindřicha zase oslaví v 10.00 ve Starých Hamrech.

Dalším nepříliš frekventovaným patronům našich chrámů je sv. Bedřich. Pouť k tomuto velkému frískému misionáři proběhne 17. 7. v 10.00 v Bílé.

Poutě ke sv. Anně

To sv. Anna patří naopak k nejoblíbenějším a nejznámějším světcům. Kostely jí zasvěcené jsou rozesety po celé diecézi a na svatoanenské poutě se těší kupř.: v Ondřejově (17. 7. v 9.00), ve Stříbrných Horách (17. 7. v 10.00), v Muglinově (23. 7. v 9.30), Havířově (24. 7. v 8.30) či na Křížovém vrchu u Jeseníku (24. 7. v 16.00).

Biskup Basler ve Staré Vodě

K Mariině matce se chystá dnes již tradiční pouť ve Staré Vodě u Libavé. Její program se vejde do dvou dní. V sobotu 23. 7. začne mší sv. slouženou od 10.00 olomouckým pomocným biskupem Mons. Antonínem Baslerem. Následovat bude procesí ke Královské studánce, žehnání vody a přednáška P. Petra Smolka o některých tématech encykliky Fratelli tutti. Další přednášku (o P. Aloisi Šebelovi, knězi zahynuvším v Osvětimi) prosloví ve 13.00 v kostele P. Jan Larisch. Ve 14.00 Jana Krejčová pohovoří o starovodském poutním místu. Nedělní mši sv. v 15.00 bude sloužit P. Vladimír Ziffer. Následuje procesí ke Královské studánce a v 17.00 zazní benefiční koncert.

Litoměřický biskup Mons. Jan Baxant na pouti v Rudě u Rýmařova

Hlavní pouť k Panně Marii Sněžné v Rudě u Rýmařova proběhne v neděli 7. 8. Slavnou mši svatou zde bude od 11.00 sloužit Mons. Jan Baxant, biskup litoměřický. Součástí programu poutě bude od 10.00 koncert Smíšeného pěveckého sboru Bruntál a po skončení bohoslužby se věřící vydají po barokních zastaveních křížové cesty na Křížový vrch. Na slavnost zvou kněží bruntálského děkanátu s děkanem P. ThLic. Františkem Zehnalem. Foto: Vladimír Liška/Spolek Člověk a Víra

Z Porciunkule na Maria Hilf

Na další dvě poutní slavnosti zavítá delegát ad omnia P. Jan Czudek. Nejprve oslaví 2. 8. v 9.00 v Jablunkově se sestrami alžbětinkami jeden z největších svátků františkánské rodiny – Porciunkule a v sobotu 6. 8. se přesune na opačný konec diecéze, aby v 11.00 stanul u oltáře při hlavní pouti na Maria Hilf.

Hlavní pouť v Hrabyni

Na pouť k Milostné Panně Marii zve o víkendu 13.–15. 8. farnost Hrabyně. Harmonogram poutních bohoslužeb je následující: sobota 13. 8. – 7.30, 10.00, 15.30 a 18.00; neděle 14. 8. – 6.00, 7.30, 9.00, 10.30 a 17.00 (ve 14.00 ještě proběhne svátostné požehnání); pondělí 15. 8. – 7.30 a 18.00.

Nanebevzetí Panny Marie

Z dalších poutí či odpustů zmiňme např. tu k Panně Marii Nanebevzaté 13. 8. v 16.00 v Hájově, 14. 8. v 9.00 v Životských Horách nebo ve stejný den ve 14.30 ve Filipovicích.

Tři národy na Trojmezí

Biskup Martin David se bude účastnit Poutě národů na Trojmezí, která se uskuteční 20. 8. v 10.00.

Poutní program na Cvilíně

24. 7. v 10.00 – pouť řidičů ke cti sv. Kryštofa s žehnáním dopravních prostředků.

2. 8. v 10.00 – pouť k Panně Marii, Královně andělů z Porciunkule.

13. 8. v 11.00 křížová cesta, ve 12.00 mše sv. – pouť ke cti sv. Maxmiliána Kolbeho

14. 8. v 8.00 a 10.00 – pouť k Panně Marii Nanebevzaté. Po mši sv. v 10.00 adorace s modlitbou za uzdravení.

21. 8. v 8.00 a 10.00 – pouť k Panně Marii Královně.

Libor Rösner

Charita má 100 let. Založil ji A. C. Stojan

Ve víru událostí tohoto roku stojí tak trochu stranou 100. výročí založení Charity v českých zemích. Počátek organizace se datuje do období od konce první světové války a rozpadu Rakouska-Uherska. Vyrostla tzv. zdola.

Sirotci na dobovém snímku v Českých Budějovicích. Foto: Archiv Charity Česká republika

Charitní organizace vznikaly na více místech současně. Například v červnu 1918 byl z popudu pražského arcibiskupa Pavla Huyna založen Svaz katolické Charity v Království českém. Budování charitní sítě bylo završeno v roce 1922, kdy vznikl Svaz Charity v Olomouci a Brně. V té době již stál v čele arcidiecéze oblíbený arcibiskup Antonín Cyril Stojan. Charismatický duchovní se zapsal do historie celé řady spolků, měst, obcí a poutních míst. Vděčíme mu za obnovu Svatého Hostýna i Velehradu a s horlivostí sobě vlastní sehrál velkou roli i při budování Charity na Moravě. Pověřil totiž kaplana Ludvíka Antonína Bláhu, který tehdy působil na Svatém Kopečku, aby se věnoval přednáškám, propagaci a budování instituce. Úsilí se oběma vyplatilo a v roce 1922 byl v Olomouci na popud arcibiskupa založen Svaz Charity. Postupně vznikající síť charitních zařízení pojala také množství dobročinných organizací, založených již ve druhé polovině 19. století. V roce 1928 vznikla celostátní charitní centrála, tzv. Říšské ústředí svazů Charity milosrdné lásky v ČSR, se sídlem v Praze, která zastřešovala stávající Zemské svazy Charity v Čechách, na Moravě a ve Slezsku a Ústrednú karitu na Slovensku.

Pomoc postiženým válkou

V období první republiky zaznamenala Charita velký rozvoj. Využila své nabyté zkušenosti a poté se významně uplatnila v hektickém období po konci druhé světové války. Na jaře roku 1945 zareagovala mnohem rychleji než úřady na nutnost okamžité pomoci navrátilcům z koncentračních táborů a dalším lidem postiženým válkou. Zřizovala vývařovny, pomáhala při hledání dokumentů a pečovala o nemohoucí. Okresní a obvodní charitní ošetřovatelské stanice se svými diplomovanými a dobrovolnými sestrami se tehdy staly vyhledávaným útočištěm nemocných a trpících.

Po roce 1948 jen péče o staré

Brzy přišel zlom. Po převzetí moci komunisty v roce 1948 stát v krátké době cíleně vytlačil katolickou Charitu z oblasti sociálního a zdravotnického působení. Celá charitní síť byla zrušena a nahrazena jedinou organizací, jíž se stala Česká katolická charita. Byla podřízena státnímu dozoru a její činnost musela být zredukována na vydávání náboženského tisku a literatury, zajišťování prodeje devocionálií a péči o staré řeholníky, řeholnice a kněze.

Nadšení a obnova po roce 1989

Nová éra tedy mohla začít po změně režimu v roce 1989, kdy v atmosféře nadšení, obnovené důvěry a chuti pomáhat vznikla přirozeně i potřeba navázat na hodnoty demokratické společnosti, která se o své potřebné a trpící stará. Lídry mnoha místních Charit byli lidé z farností, často organizátoři pouti do Říma na svatořečení Anežky České nebo Výborů křesťanské pomoci, ustavených po zemětřesení v Arménii v prosinci 1988.

Kromě dobrovolné pomoci nemocným, shromažďování obnošeného šatstva nebo okamžité pomoci vězňům propuštěným po velké prezidentské amnestii na počátku roku 1990 stála Charita v dalších letech u rozvolňování institucionální péče o lidi s chronickými onemocněními a postižením a byla také u jejich začleňování do společnosti.

Otevřeli jsme rovněž téma důstojného umírání a zakládali domácí zdravotní péči. Z dobrovolnických sdružení se stala plně profesionální organizace s více než 8 tisíci zaměstnanci v síti 301 arcidiecézních, diecézních, oblastních, městských a farních Charit včetně České katolické charity a Řeckokatolické charity. Od roku 2007 se prezentujeme pod názvem Charita Česká republika.

Zdroj: **www.charita.cz**

Oslavili jsme 20 let Střediska VÝZVA

Sobota 18. 6. se nesla v duchu oslav a děkování. Je to již 20 let, kdy Středisko VÝZVA, které je součástí Centra pro rodinu a sociální péči v Ostravě, pomáhá dětem a mladým lidem se zdravotním postižením a jejich pečujícím.

Oslavy založení Střediska VÝZVA v areálu Lékařské fakulty v Ostravě-Zábřehu. Foto: Lucia Petrůjová

Oslava začala v 10 hodin v kostele Svatého Ducha v Ostravě-Zábřehu mší svatou, při které jsme poděkovali za uplynulých 20 let za ty všechny, kteří střediskem prošli, a to jako zakladatelé, zaměstnanci, dobrovolníci a především jako jeho uživatelé. A také jsme prosili o požehnání pro další roky, které jsou před námi.

Od 13 hodin pokračoval program festivalem FANDÍME RODINĚ! v areálu lékařské fakulty poblíž budovy centra. Pozvání přijali Lenka a Milan Svojanovští, kteří byli zakladateli střediska VÝZVA. A jak to vlastně tenkrát bylo? „Všechno začalo u našeho Jirky – a skrze jeho život se dějí mnohé krásné věci. Byl naší motivací, dělali jsme to pro něj a posléze pro lidi, které jsme potkali na této cestě. Ale uvědomili jsme si, že Jirka nás dovedl na křižovatku, kdy se naše motivace změnila. Dnes prožíváme svůj život sami za sebe a přátelé, ať už jezdící, nebo chodící, jsou jeho přirozenou součástí. Díky, Jirko, za tebe. Díky všem, kdo jste nám na této cestě pomohli nebo pomáháte. Bůh vám žehnej.“

Přišly mezi nás děti z moravského folklorního souboru Holúbek. Nádherné vystoupení připravila kapela Porubští trubači. Bylo velice povzbuzující vidět tolik mladých hudebně nadaných lidí. A opravdu jim to spolu ladilo. Velkým zpestřením bylo vystoupení Lvíčat, malých hasičů z JSDH Klimkovice. A velmi milým završením celého dne pak byl koncert vlídného písničkáře Pavla Helana.

Po celý den byla pro děti možnost navštívit tvořivé dílny, zajezdit si na Báječných kolech nebo rikši nebo si zaskákat na skákacím hradu. Páry si mohly projít Manželské rande. A všichni bez rozdílu věku se pak mohli bohatě občerstvit a nakoupit v obchůdku, a tím podpořit činnost centra. Poprvé se nabízela možnost zakoupit si nová trička, takže v průběhu festivalu se jeho účastnici oblékli do nových barev. A moc to všem slušelo.

Den se opravdu vydařil. Velké díky patří všem, kteří oslavu připravili, i těm, kteří přišli a společně s námi slavili. A nezbývá než se těšit na setkání na dalších akcích Centra pro rodinu a sociální péči.

Mgr. Radka Moricová

Miniseriál o CPR a SP – Odlehčovací služba RESPIT

V minulém díle našeho miniseriálu jsme ve stručnosti představili Středisko VÝZVA a služby, které poskytuje. Nyní bychom vám rádi postupně ukázali práci jednotlivých služeb.

Odlehčovací služba RESPIT vznikla v roce 2003 a jejím cílem je zajistit soustavně pečujícím osobám odpočinek a čas na nabrání síly potřebné k péči o jejich děti a mladé dospělé se zdravotním postižením ve věku od 1 roku do 35 let. Tuto službu poskytujeme jak formou ambulantní (ve vymezeném prostoru Střediska VÝZVA), tak také formou terénní (pro územní oblast Ostrava a okolí).

Asistence je prováděna pracovníky, kteří procházejí každoročně odbornými školeními, která jsou zaměřena na různá témata související se zdravotním postižením. Asistent je schopen věnovat se člověku se zdravotním postižením individuálně a rozvíjet v rámci možností jeho schopnosti a dovednosti. Našimi asistenty jsou většinou mladí lidé, kteří se rozhodli věnovat svůj volný čas klientům a jejich rodinám se zdravotním postižením.

Sociální pracovník v první řadě zajišťuje, aby zájemce o službu dostal základní informace o tom, jak vlastně služba funguje a pro koho je určena. Na základě sociálního šetření jsou pak upřesněny potřeby konkrétního člověka a podle nich je vytvořen individuální plán a vybrán nejvhodnější asistent. Poté provádíme zaučení asistenta. Zde zajišťujeme, aby jak klient, tak asistent pochopili, jak spolupráce funguje, a netrpěli nejistotou. Klient i asistent se mohou kdykoliv na sociálního pracovníka obrátit, pokud si nejsou něčím jistí nebo potřebují některou informaci zopakovat.

Pravidelně získáváme od rodin zpětnou vazbu a snažíme se naši službu stále zlepšovat. Každý rok poskytneme odlehčovací službu RESPIT až 30 rodinám.

Bližší informace naleznete na https://vyzva.prorodiny.cz/, 774 244 259, respit@prorodiny.cz

Bc. Martina Borovičková

DIECÉZNÍ CENTRUM MLÁDEŽE

P. Mgr. Jan Slavík
Stará Ves nad Ondřejnicí. Farní č. 10, 739 23
tel. 591 143 739, mobil: 731 625 718
http://dcm.doo.cz, **stara.ves@razdva.cz**
DCM, e-mail: **dcm@doo.cz**, 596 116 522, kl. 238

Tábory pro teenagery ve Staré Vsi nad Ondřejnicí

Ve Středisku pro mládež ve Staré Vsi nad Ondřejnicí bude v termínu od 19. do 24. 7. připraven program pro teenagery. Zájemci ať se přihlásí na www.doo.cz/prihlaska.

POSSIBLE pro vysokoškoláky

Pro všechny vysokoškoláky připravujeme v termínu 28.–31. 7. 2022 akci POSSIBLE. Letošním tématem bude REFRESH. Prožij pokojné dny plné zábavy, inspirace, zamyšlení, času s Bohem společně s námi na Středisku. Více informací a přihláška na www.dcm.doo.cz.

Celostátní setkání mládeže v Hradci Králové

Celostátní setkání mládeže probíhá v duchu světových dní mládeže a koná se v České republice přibližně jednou za 5 let. Doprovází ho kulturně duchovní program, který je připraven pro všechny mladé ve věku 14–26 let. Letošním mottem je „Vstaň, udělám z tebe svědka toho, co jsi viděl“ (Sk 26, 16).

Zveme všechny mladé na toto setkání! Stále je možnost se přihlašovat na: https://celostatnisetkanimladeze.cz/

Děkuj! Vítej! Vzpomínej!

Něco končí, ale něco nového zase začíná. Srdečně zveme všechny ty z vás, kteří se chcete rozloučit s týmáky z našeho Střediska pro mládež. Také se můžete ovšem těšit na setkání s těmi novými. Přijďte si společně s námi a u dobrého jídla a pití zavzpomínat na vše hezké, co jsme mohli v uplynulém roce společně prožít. Akce proběhne 3. 9. 2022 na Středisku ve Staré Vsi nad Ondřejnicí.

Animátorský kurz 2022–2024

Zveme všechny mladé, kteří mají touhu sloužit ve svých farnostech, děkanátech a v diecézi, na formační kurz. Během dvou let tě čeká jedenáct tematických víkendů a animátorská prázdninová praxe, přičemž většina setkání bude probíhat na Diecézním středisku mládeže ve Staré Vsi nad Ondřejnicí.

Kurzem tě bude provázet tým DSM (dva duchovní a čtyři týmáci) a kvalitní přednášející, kteří jsou odborníky na vybraná témata.

Další informace a podmínky pro přijetí do kurzu najdeš na našem webu: www.dcm.doo.cz.

CENTRUM PRO RODINU A SOCIÁLNÍ PÉČI

Bc. Marek Schneider
Kostelní nám. 1, 728 02 Ostrava 1
tel.: 734 435 135
e-mail: cpr@doo.cz www.prorodiny.cz
facebook: fb.com/prorodiny

9.–16.7. Manželská setkání

Škola rodičovských a rodinných kompetencí

Kurz je již plně obsazen!

17.–24. 7. Studium manželství a rodiny

Cena: 8 200 Kč za manželský pár + příplatek za děti dle jejich věku

Místo konání: Velehrad (Stojanovo gymnázium)

Infirmace: www.prorodiny.cz

Každé dopoledne v týdnu bude vzdělávání pro rodiče, přednášky z vědních oborů o manželství a rodině. Pro děti je připraven samostatný program ve skupinách se školenými pečovateli. Odpoledne pak prázdninový program pro celé rodiny. Hravý, s charakterem rodinného tábora, který si rodiny samy zvolí.

24. 8. Akademie pro třetí věk – cesty za poznáním

Místa: Fulnek – kostel Nejsvětější Trojice, Muzeum Novojičínska – Svět Komenského, prohlídka historického centra

Informace: lkanokova@prorodiny.cz, 734 876 497

6. 9. Klub aktivních seniorů

Gregor Johann Mendel: známý – neznámý

Místo: Biskupství ostravsko-opavské

Čas: od 9 hodin

7. 9. Poselství Janova cyklu – 1. část z cyklu

Místo: Frýdlant nad Ostravicí, Náměstí 2, fara

Čas: od 9 hodin

8. 9. Akademie pro třetí věk – cesty za poznáním

Místa: Krnov-Kostelec: kostel sv. Benedikta, Krnov – kostel sv. Martina, synagoga, Cvilín

Informace: lkanokova@prorodiny.cz, 734 876 497

Škola partnerství 2022/2022

Kurz se skládá z pěti víkendových setkání, která na sebe vzájemně navazují. Základní programovou osu každého víkendu tvoří čtyři tematické bloky, v jejichž průběhu zazní buď přednáška odborníka, nebo svědectví manželského páru k danému tématu, následuje prostor pro diskusi v páru a konečně moderované setkání nad dotazy v menších skupinkách. Již nyní se můžete přihlašovat.

Informace: www.prorodiny.cz, Vojtěch Orlík 603 981 117, chodimespolu@prorodiny.cz.

KATECHETICKÉ A PEDAGOGICKÉ CENTRUM

Biskupství ostravsko-opavské
KATECHETICKÉ A PEDAGOGICKÉ CENTRUM

Mgr. Šárka Koflerová
http://kpc.doo.cz, kpc@doo.cz
www.facebook.com/ostravakpc
tel. 596 116 522 kl. 235; 731 136 051

Ohlédnutí za školním rokem 2021/2022

Výuku náboženství v naší diecézi navštěvovalo 6 420 žáků 1.–9. tříd ZŠ (bez církevních škol), které vyučovalo 244 učitelů náboženství a katechetů (123 kněží a jáhnů a 121 laiků).

Ve spolupráci s Teologickou fakultou Jihočeské univerzity (TF JU) pořádáme od školního roku 2020/2021 tříletý program celoživotního vzdělávání ve dvou formách: Učitelství náboženství a Výchova ke křesťanství, který navštěvuje 38 studentů. Výuka probíhala z části prezenčně a z části online ve 20 vyučovacích dnech.

V rámci pilotního ročníku jsme ve spolupráci s TF JU v září 2021 otevřeli nový e-learningový kurz Znalostní minimum pro katechety. Je určen pro všechny začínající katechety bez požadovaného vzdělání. Úspěšně jej ukončilo 12 katechetů.

V letošním školním roce jsme uskutečnili 7 vzdělávacích seminářů (z toho 3 akreditované v rámci DVPP u MŠMT) s celkovým počtem 102 účastníků.

V děkanátech se dvakrát ročně setkáváme s vyučujícími náboženství, katechety a kněžími. Na podzim 2021 byla náplní setkání skupinová supervize, která vyučujícím, katechetům a kněžím pomohla reflektovat zkušenosti z období omezení kvůli pandemii covid-19. V 7 děkanátech, ve kterých katecheté a vyučující náboženství měli o další skupinovou supervizi zájem, se uskutečnila znovu na jaře 2022. Jsme rádi, že díky finanční podpoře RENOVABIS můžeme tuto odbornou podporu v naší diecézi poskytovat.

Od ledna do června 2022 jsme navštívili ve všech děkanátech naší diecéze kněžské konference, abychom společně s kněžími zahájili přemýšlení a diskuzi nad budoucností výuky náboženství a katecheze v naší diecézi. Nad tímto tématem jsme přemýšleli i na setkáních s vyučujícími náboženství a katechety ve všech děkanátech.

Ve 4. ročníku Cyrilometodějské teologické fakulty Univerzity Palackého studují dva bohoslovci naší diecéze, kteří absolvovali pod naším vedením svou praxi ve vyučování náboženství.

Po zmírnění protipandemických opatření jsme opět mohli vstoupit do základních škol a 29 lektorů z řad kněží i laiků oslovilo 3 643 žáků s programy Poselství křesťanských Vánoc, Poselství křesťanských Velikonoc a Sv. Cyril a Metoděj na 53 školách.

V pátek 1. července 2022 se uskutečnilo na hoře Prašivé diecézní setkání dětí a rodin s otcem biskupem pod názvem Společně na cestě. Setkání jsme připravovali společně s Centrem pro rodinu a sociální péči a Diecézním centrem pro mládež.

Přejeme všem požehnaný čas odpočinku a dovolených o prázdninách a budeme se těšit na spolupráci a vzájemná setkávání v novém školním roce.

ODBOR ŠKOLSTVÍ

Kostelní nám. 1, 728 02 Ostrava,
mzegzulkova@doo.cz
http://skolstvi.cirkev.cz
tel. 596 116 522 kl. 236

Studenti na exkurzi v Psychiatrické nemocnici

Na první letní den se studenti oboru Ošetřovatel Střední pedagogické školy a Střední zdravotnické školy sv. Anežky České v Odrách vydali na exkurzi a prohlídku Psychiatrické nemocnice v Opavě. Exkurze začala prohlídkou pavilonu gerontopsychiatrie a seznámením s denním režimem oddělení. Poté nás čekalo oddělení závislostí. Proběhla i beseda se třemi pacienty, kteří jsou na tomto oddělení hospitalizováni pro léčbu závislostí na hracích automatech, alkoholu, drogách (pervitin). Pacienti nám popsali, jak u nich závislost začala a jaký průběh měla s dopadem na jejich osobní život a život jejich rodin. Zpovědi byly hodně osobní, a proto nám dlouho utkví v paměti.

Mgr. Renáta Žárská Dis + třída O2

Výstava obrazů Radany Parmové v katedrále

Ostravská výtvarnice a pedagožka Biskupského gymnázia Radana Parmová zasvětila svůj život práci s romskými dětmi. Obrazy jejího vidění světa budou vystaveny v katedrále Božského Spasitele až do 16. září.

I neslyšící potřebují slyšet Boží slovo

Žijí v tichu a cítí se sami. Příliš o nich neslyšíme a nejsou ani hluční, aby o sobě dali vědět. Přesto žijí vedle nás a jsou i součástí našich farních společenství. V jejich životě nezní hudba ani lidský hlas. Neslyšící však dokáží vnímat Boží slovo, modlit se, posunkovým jazykem zpívat žalmy a prožívat společenství. V Ostravě-Svinově se jednou za měsíc schází skupinka lidí, kterým zcela nebo částečně chybí sluch. V neděli 26. června jsem se za nimi vydal. Chtěl jsem je poznat a prožít s nimi mši svatou, které asi nebudu příliš rozumět.

Společenství neslyšících katolíků se schází jednou za měsíc na faře v Ostravě-Svinově vždy po mši svaté. Přijíždí za nimi z Uherského Hradiště P. Felix Maria Žiška, OFM. Slovenský františkán jako jediný kněz v České republice dokáže sloužit mši svatou, zpovídat i kázat ve znakovém jazyce.

Ještě před odjezdem prolétnu rady z Desatera komunikace s neslyšícími. „Navažte oční kontakt, při využití tlumočníka oslovujte přímo neslyšícího, buďte trpěliví, jednejte s úctou a respektem.“

Pomůže propiska a blok

Před kostelem Krista Krále už postává pár lidí. Příjezd auta s neznámými lidmi skupinku trochu zneklidní. Zdravíme, ale jejich posunkům nerozumíme. Jsme jiní. Když přichází někdo od nich, mávají mu na pozdrav, podají ruku, obejmou se. Musím se nějak představit, proto do sešitu píšu hůlkový písmem sdělení: CHCI O TÉTO MŠI SVATÉ PSÁT ČLÁNEK DO ČASOPISU OKNO. S mužem se sluchátkem v uchu lze částečně komunikovat. Znakovým jazykem ostatním vysvětlí, proč jsem tady. Pokyvují hlavami na souhlas.

Mezitím je rušno u zpovědnice. Slovenský františkán P. Felix Mária Žiška přijímá jednoho penitenta za druhým. Možnost přijmout svátost smíření od kněze, který jejich řeči rozumí, využívají ji téměř všichni. V České republice je jediným duchovním, který se snaží v jazyce neslyšících zpovídat a sloužit mši svatou.

Mše svatá ve znacích

Jsem na její průběh hodně zvědavý. Bude tichá. Jako život každého, kdo okolo nás usedli do kostelních lavic. Kněz z Uherského Hradiště s sebou přivezl i neslyšícího ministranta Bohumila Vojtka ze Starého Města. Ten vychází ze zákristie první a dvakrát cinkne na zvonek u dveří. Jeho zvuk neslyší. Lidé stojí klidně v lavicích a upřenými pohledy sledují kněze. „Pán s vámi,“ přivítá otec Felix více než desítku přítomných a ke svým slovům přidává posunky. Odpovědí na liturgický pozdrav jsou pohyby rukou a snaha o vyslovení slov, které jsou však velmi nesrozumitelné.

Na řadu přichází první čtení. Ministrant Bohumil podstoupí trochu od ambonu, znakovým jazykem a obtížně rozeznatelnými slovy sděluje posluchačům nejprve „souřadnice“ biblického textu. Pak přednese samotný obsah. Následuje žalm. Do presbytáře přichází Pavla Coufalová, která je koordinátorkou místního společenství. Nejprve znakuje responsoriální verš, který po ní posluchači v lavici opakují. Kostelem se rozezní jen šelest rukou a šustot oděvu, který vyvolávají pohyby ženy, která téměř tančí, když gesty povznáší k Bohu slova žalmu. „To je umělecké znakování,“ vysvětluje po mši svaté otec Felix, který do komunity neslyšících přijíždí jednou za měsíc.

Kněz, který nám rozumí

S neslyšícími katolíky se poznal už před dvaceti lety v Bratislavě, kam vstoupil do řehole františkánů. Již tehdy v hlavním slovenském městě fungovaly mše svaté pro neslyšící. „Začal jsem se s nimi učit znakový jazyk. Před 13 lety, kdy jsem byl vysvěcený na kněze, už jsem zůstal knězem pro neslyšící v Bratislavě,“ vypráví otec Felix a dodává, že s komunitami neslyšících se setkával i jednou měsíčně v Trenčíně. „Teď, když jsem na Moravě, tak jsem se zkontaktoval s Ostravou. Ta je pro mě nejblíž z českých komunit věřících neslyšících. A když je možné jezdit přes hranice, tak každý druhý měsíc ještě dojíždím do Trenčína,“ dodává řeholník. Ostravské společenství má štěstí, protože kromě otce Felixe není v České republice jiný kněz, který by znakoval. V Praze i v České Třebové, kde se neslyšící rovněž pravidelně na bohoslužbách scházejí, musí mluvené slovo kněze překládat do českého znakového jazyka tlumočník.

Nový rozměr liturgie

Sledovat mši svatou pro neslyšící je pro slyšícího zážitek. Posunky kněze při četbě evangelia, během kázání a eucharistické modlitby vnášejí do liturgie nový rozměr. Objevení znakového jazyka a překlad modliteb do gest přináší velké obohacení i samotnému knězi. „Když jsem se naučil posunky, začal jsem se úplně jinak dívat na mši svatou i na teologii. Najednou se abstraktní slovo propojí s něčím konkrétním. Už to není jen teologicky naučené slovo. Při obětování ukazuji, že Ježíšova krev teče a Eucharistie je tělem. Nebo když řeknu, ‚buď milosrdný‘, tak člověk nad tímto abstraktním pojmem tápe. Ale když slovo rozdělím a ve znacích řeknu ‚milé srdce‘, tak to je srozumitelné. Každý ví, co to znamená mít milé srdce,“ vysvětluje otec Felix. Proměnu připodobňuje ke změně pohledu na evangelijní události po návštěvě Svaté země. „Průvodci poutníkům říkají,

že máme čtyři evangelia a Svatá země je páté evangelium. Člověk, který byl ve Svaté zemi, vnímá ty věci najednou úplně jinak. Když čte evangelia, tak může říct, že se to tak stalo. Ve Svaté zemi ale mohu říct, tady se to stalo. V tom třírozměrném životě si to člověk těmi znaky také více uvědomí."

Ve farnosti se cítím opuštěný

Naopak přítomnost neslyšícího na mši svaté s těmi, kdo mohou mluvit i poslouchat, je pro ty, kdo trpí ztrátou sluchu, spíše utrpením. „Bydlím v Ludgeřovicích a každou neděli chodím na mši do kostela. Jsem tam sám neslyšící. Sedím, pozoruji, co se děje. Cítím, vnímám tělem, ale nerozumím. Mezi slyšícími se cítím být malý, ztracený a propadám se dolů. Ale tady jsem rád. Kněz zná posunky, zná jazyk. Mám uvnitř sebe radost, že je mše svatá v kostele a já jí rozumím," popisuje Stanislav Vjačka své pocity. Společenství, které se v Ostravě za dva roky vytvořilo, jej naplňuje. „Každý společenství potřebuje," dodává muž.

Bez sluchátka nerozumím

Na mši svatou do Ostravy-Svinova přijeli také manželé Mlejnkovi z Karviné. Se sluchovým hendikepem se doma snaží zapadnout mezi ostatní farníky. Musí si však pomáhat znakováním. „Chodíme v Karviné do kostela mezi slyšící. Dávám pozor při odezírání, ale ne všechno zachytím. Pomáhá mi manžel, který je nedoslýchavý, ale trochu lépe slyší než já. Ukazuje mi znaky, abych lépe porozuměla. Tady jsme neslyšící společně a mám z toho radost," říká paní Mlejnková. Její manžel k tomu dodává, že bez naslouchadla by na tom byl stejně jako jeho žena. Ze mše svaté v rodné farnosti by neměl nic. „Štěstí, že mám sluchadlo. Díky tomu slyším lépe. Bez sluchadla bych v Karviné do kostela nechodil. Ale když jsem tedy, vnímám, co kněz říká, proto tady rád chodím," dodává pan Mlejnek.

Na mši svatou pro neslyšící s nimi dorazil i jejich synovec, kterého vychovávají. Sluch mu slouží dobře. V rodině neslyšících se naučil znakovou řeč a může tak komunikovat i s ostatními ze společenství. „Umím však asi 10 % toho, co oni. Pro ně je znakový jazyk primární a češtinu se učí až od první třídy ve škole," vysvětluje mladík. Pro pana Bohumila je přítomnost na mši svaté pro neslyšící velmi důležitá. „Když jsem jinde, tak z kázání nerozumím nic. Ale tady, když

P. Felix Maria Žiška, OFM při celebrování mše svaté znakuje neslyšícím texty modliteb. Foto: Pavel Siuda

je ve znakovém jazyku, tak to vnímám a mohu se na to soustředit."

Horší je ztratit srdce než sluch

Při mši svaté kněz evangelium převypráví v jednoduchých větách a přitom vše hned znakuje. Následuje kázání plné posunků. Otec Felix sděluje stručné a snadno srozumitelné věty. Hovoří o lidském srdci, které je schopné slyšet Boží hlas. „I my, neslyšící, slyšíme Boží hlas. Horší než ztratit sluch je ztratit srdce. Bůh volá a říká: ‚Otevři své srdce.' Žádný oheň na Samařany. Ti lidé potřebují lásku. Láska otevírá srdce. I když jsme slabí, můžeme vždy přijít za Ježíšem."

Bůh musí ovládat znakovku

Po homilii a vyznání víry následují přímluvy. Pouze ve znakovém jazyku. Nerozumím ani slovo, přestože se prosící sebevíc snaží posunky doplnit svým hlasem. Na mysl mi přichází citát z listu Římanům. „Tak také Duch přichází na pomoc naší slabosti. Vždyť ani nevíme, jak a za co se modlit, ale sám Duch se za nás přimlouvá nevyslovitelným lkáním." Sepjaté prosící ruce neslyšících reagují na přímluvy tak, jako když malé děti prosí rodiče o nějakou drobnost při nákupech. Bůh je musí slyšet. O tom vůbec nepochybuji. Jsem si jistý, že taky ovládá znakovku.

Soustředění skupinky neslyšících při mši svaté by knězi záviděl nejeden kolega. Nikdo neruší, nemluví ani nešustí listy kancionálu. Všichni upírají svůj pohled před sebe. Sledují posunky kněžských rukou a snaží se mu odezírat slova ze rtů. Při pozdravení pokoje je v kostele najednou rušno. Každý si jde podat ruku s každým. Stisk ruky je pevný, srdečný a s pohledem do očí. Rady z manuálu pro komunikaci s neslyšícími se mi právě teď osvědčují.

Nikdo nespěchá domů

Ještě jednu zvláštnost má tato bohoslužba. Sám otec Felix mě na ni upozornil. „Nikdy nezačínáme přesně. Nikomu to nevadí, nikdo nikam nespěchá. Jsme rádi, že jsme se setkali, že se nám podařilo po čase se zase sejít. Před začátkem mají možnost jít na zpověď a po mši svaté je setkání na svinovské faře, kde nám otec Jan Larisch poskytl zázemí. Opět nikdo nespěchá. Uvaříme si kávu, čaj, posedíme, povíme si nějakou katechezi, kterou si připraví pan Bohumil nebo paní Pavla, která je koordinátorkou ostravské komunity neslyšících," dodává k tématu kněz. Tentokrát se katecheze ujal otec Felix. Navazuje na kázání v kostele, připomíná svátky Nejsvětějšího Srdce Ježíšova a Neposkvrněného Srdce Panny Marie a vysvětluje význam těchto pojmů.

V září se sejdeme na Hrčavě

Součástí setkání je i plánování bohoslužeb na další měsíce. Během letních prázdnin mše svaté pro neslyšící v Ostravě-Svinově nebudou. Pravidelné scházení se každou 4. neděli v měsíci v kostele Krista Krále se obnoví až v listopadu. V září se totiž členové ostravského společenství chystají na setkání neslyšících katolíků na Hrčavu. „V sobotu 24. září budeme mít mši svatou v dřevěném kostelíku sv. Cyrila a Metoděje na Hrčavě. Začínáme v 11.00 hodin. Pozvání jsou také neslyšící z Polska a ze Slovenska. Bude to asi pět až šest lidí z každé země," vysvětluje otec Felix. V říjnu bude nedělní mše svatá mimořádně v kostele sv. Mikuláše v Ludgeřovicích. Své spolubratry a spolusestry ze společenství neslyšících do farnosti pozval pan Stanislav. Poprvé se nebude cítit ve svém kostele sám.

Pavel Siuda

Více o komunitě neslyších na webu:
www.neslysicikatolici.cz

„Vždy jsem chtěl zachraňovat lidi," říká

Toužil být lékařem, zachraňovat lidi, létat vrtulníkem, ale také cítil, že ho přitahuje život zasvěcený Bohu. To vše se členu komunity Hnutí fokoláre (Díla Mariina) splnilo. MUDr. ThLic. Martin Uher, PhD. et PhD., se o duchovní život zajímal již během studií na střední škole i na medicíně. Má dlouholeté zkušenosti z dětské intenzivní medicíny i z práce na záchranné službě včetně té letecké. Žil v komunitě fokoláre na Slovensku i v České republice. Před čtyřmi lety přijal kněžské svěcení z rukou olomouckého arcibiskupa Jana Graubnera a v současné době působí v komunitě v polských Katovicích. Odtud dojíždí do Ostravy, kde pracuje jako lékař-záchranář. Ve službě obléká červenou kombinézu a vyráží k případům, v nichž jde často o život a o minuty. Krátce před prázdninami nám poskytl rozhovor.

Lékařské povolání, službu záchranáře, ale také zasvěcený duchovní život v komunitě Hnutí fokoláre (Dílo Mariino) a svátostné kněžství žije P. MUDr. ThLic. Martin Uher, PhD. et PhD.

Jaké dětské úrazy o prázdninách nejčastěji řešíte a co byste poradil rodičům, aby vaši pomoc jejich děti nepotřebovaly?

Většinou to jsou „běžné" úrazy, jako různé zlomeniny, otřesy mozku, různé rány apod. Ani těch těžkých úrazů není málo. Včetně smrtelných. Mohou to být úrazy na kole, sražení chodci nebo cyklisté, mohou to být děti jako spolujezdci v osobním autě při dopravní nehodě. Dát nějakou obecnou radu je těžké. Asi jedna z těch základních – pokud se děti pohybují na kole nebo koloběžce, aby vždycky měly helmu. A to, že musí dávat pozor. Aby si nemyslely, že když jedou, že je vždycky musí každý objet. Stává se, že řidiči neumí cyklisty objet, a může nastat těžká situace. Rád bych připomenul, aby děti i dospělí uměli zásady první pomoci. To je velmi důležité. A asi nejdůležitější ze všeho je prevence, aby k těmto nepříjemným situacím nedocházelo.

Jaké jsou nejzákladnější úkony první pomoci, které bychom měli zvládnout?

Umět zastavit krvácení, umět dát člověka do stabilizované polohy, vědět, kdy jej mám dát do stabilizované polohy. A důležité je vědět zásady a umět poskytnout kardiopulmonální resuscitaci. Není úplnou samozřejmostí umět zavolat pomoc – záchrannou službu. Často při různých situacích vznikne zmatek a ty telefonáty jsou hodně zmatečné.

Je lepší volat na 112, nebo na 155?

Vždycky je lepší volat přímo linku 155, protože tam sedí odborný zdravotnický personál, který dá odborné zásady a řekne, co máte udělat. Tísňovou linku 112 obsluhují hasiči. Oni telefonát hned předají zdravotníkům, ale je tam nějaká drobná prodleva. Linka 112 slouží i pro cizince, je tam vždy někdo, kdo umí alespoň anglicky.

Každé léto vyjíždíte i k tonoucím. Na co si dát pozor právě u vody?

Určitě neskákat, kde to neznám. U malých dětí je důležité mít kvalitní plovací vesty. Ne ty nejlevnější, protože ty nejsou vždy spolehlivé. Děti, které neumí plavat, by měly mít skutečně kvalitní a pevné prostředky na plavání. Dnes jsou k dostání dobré plovací vesty, které se pevně upevní k dítěti. A to je bezpečné.

Našimi čtenáři jsou spíše starší lidé, co byste jim na léto poradil?

Když je horko, tak hodně pít a nevynechávat léky. A když je člověku špatně, tak aby věděl, komu má zavolat. Pokud jsou tito lidé doma sami, je vhodné, aby měli tzv. seniorská tlačítka, kde si jedním stisknutím zavolá daná osoba pomoc. To už se nám mnohokrát osvědčilo.

A co třeba mobilní aplikace Záchranka?

To je výborná věc. To je jedna z nejlepších aplikací, které existují. Už zachránila nejeden lidský život. Pomocí ní zavoláte přímo na nejbližší dispečink záchranné služby. Ten se s vámi okamžitě spojí a ví, kde jste. V této aplikaci je i možnost spojení, když člověk například nemůže mluvit. Funkce se stále rozšiřují a jsou v ní i další potřebné rady. Zároveň se už pracuje i na tom, aby byl možný i videohovor. Protože je často důležité, aby operátor viděl, co se na tom místě skutečně děje. Aplikace zatím funguje jen na našem území, ale je snaha ji rozšířit i za hranice České republiky.

Jak často jste ve službě? Kdy vás můžeme potkat při zásahu v našem kraji?

Pracuji na poloviční úvazek. Mám většinou cca sedm až osm 12hodinových služeb do měsíce. Slouží v Ostravě na třech lékařských místech – na Fifejdách, v Martinově a v Ostravě-Zábřehu, odkud startuje také záchranářský vrtulník. Místo události má být dosažitelné z nejbližší výjezdové základny do 20 minut. Co se týká vrtulníku, tak akční rádius je Moravskoslezský a Zlínský kraj a co se týká sanitky, tak je to v mém případě Ostrava, event. její nejbližší okolí.

Jaké to bylo letět poprvé vrtulníkem?

První let si pamatuji. Letěl jsem do kravína. Někdo tam spadl ze střechy. Vrtulník, to je taky moje láska. Mně se létání velmi líbí. To, že mohu létat, beru jako dar. Musím říct, že když člověk dá to jedno procento Pánu Bohu, řekne mu „ano", tak dostane stonásobek. Evangelium funguje. Musím se přiznat, že Pán

lékař, záchranář a kněz P. MUDr. Martin Uher

Bůh mi splnil všechna ta moje lidská přání. Chtěl jsem zachraňovat životy, létat vrtulníkem, cestovat. I v rámci Hnutí fokoláre jsem mohl navštívit komunity různě daleko po světě, na jiných kontinentech, takže Pán Bůh mi splnil, řekl bych, všechno. On je skutečně grand.

Setkáváte s těžkými případy a úmrtím pacientů. Jak se s tím vyrovnáváte?

Měl jsem výhodu, že když jsem přišel pracovat na záchrannou službu, měl jsem za sebou už 15letou zkušenost práce na odděleních dětské intenzivní péče, kde jsem měl děti ve velmi těžkém stavu. Musím se přiznat, že mnoho dětí jsme zachránili, ale že mi i mnoho dětí umřelo pod rukama.

Proto, když jsem začal pracovat na záchrance, hned od prvního dne jsem si zvykl, že jsem před odchodem do služby zašel do kaple. Tam jsem budoucí pacienty odevzdal, a když jsem se vrátil, tak jsem šel do kaple a tam je zase odevzdal Bohu, který je Pán života a smrti. Ty, kteří mi umřeli, jsem odevzdal do Božího milosrdenství, ty přeživší jsem svěřil Bohu, aby se o ně postaral. Zároveň mi to pomohlo, abych prosil o světlo, abych pro své pacienty udělal to, co pro ně udělat mám. Protože v naší práci je každá situace jiná. Stejné to bylo i s dětmi, když jsem pracoval na dětské JIPce. Druhá věc je psychologická, na kterou jsme školeni. Máme podporu odborníků a psychology – když se stane něco vážného, aby to mohl zkonzultovat každý z nás jednotlivě, ale i celý záchranářský tým. A toto funguje dobře.

V Parabibli autor připodobňuje Ježíše k záchranáři. Také jej tak vnímáte?

Určitě. A On je hlavně mým záchranářem! On mě už mnohokrát zachránil a stále zachraňuje (i v každé svátosti smíření)! Přiznám se, že i v mnoha situacích, které nemusí být jen dramatické, se jej ptám: „Pane, co chceš, abych udělal?“ Není to jen o lécích a léčebných postupech. Například když se bavíte s někým, kdo sedí na mostě… Všechny situace se nevejdou do nějakého školení. Já se ptám: „Co pro tebe, Pane, mohu udělat v tom člověku?“

Stíháte to? V tom dramatu?

Když jedu na výjezd, snažím se tak nastavit. Jasně že na to člověk třeba i zapomene, ale mi se to často osvědčilo v různých těžkých situacích. Vrátím se k tomu, když jsem ještě pracoval v nemocnici. Byl jsem to já, kdo musel rodičům oznámit i smrt dítěte, což není psychologicky lehká situace. Nebo jsem musel žádat souhlas s darováním orgánů dítěte. Co jim řeknete? Vždycky jsem se snažil ptát sám sebe – co řeknu Ježíšovi v nich? Z toho vyplývají některé důsledky. První věc je, že jim nemohu lhát. Ježíšovi nemohu lhát! A zároveň i v tomto postoji je to Ježíš sám, kdo mi dává světlo, co mám říct. Ježíš se identifikuje s každým člověkem. „Co jste učinili jednomu z nejmenších, mně jste učinili“ (porov. Mt 25, 40). To znamená, že já to říkám Ježíšovi – a Ježíš, který je v tom druhém, je zároveň i pro mne světlem. Ano, mám nějaké zásady, ale každý člověk je jiný. Každému to musíte říct trochu jinak. Nebo když resuscituju, co říci rodině? Pán Bůh si najde způsob, jak to mám říct, když v tom člověku skutečně vidím Krista.

Kdy vás napadlo, že spojíte dohromady profesi lékaře a kněžství?

Původně jsem uvažoval o kněžství, potom je nebylo možné realizovat. A to volání ze mě jako by vymizelo… To už jsem žil v komunitě fokoláre a pracoval jako lékař. V určité chvíli jsem zjistil, že Bůh možná není na prvním místě v mém životě, ale že na prvním místě je práce (možná i kariéra). A když jsem se rozhodl, že pokud by to bylo potřebné, tak se vzdám právě toho, co vytlačuje Boha z prvního místa v mém životě, tak se ten vnitřní hlas vrátil i v podobě otázky: „Co tvoje kněžství?“ Ano, vzdal jsem se něčeho, ale Pán Bůh je, jak už jsem zmínil, velký grand. Od té chvíle pak ještě uplynulo víc jak patnáct let, než jsem se stal knězem.

Jak se to pozná, že Pán Bůh není v mém životě na prvním místě? Většina lidí žije svou prací, rodinou…

Poznáte to, když osobní zbožnost, ochotu sloužit druhým podřizujete třeba jen pracovním povinnostem. Myslíte hlavně na práci – a na Pána Boha až co zbyde. Já jsem udělal mnoho zkušeností s tím, že když jsem měl Pána Boha na prvním místě, tak i ty těžké praktické věci v medicíně šly dobře. Jako by to Pán Bůh mnohonásobně doplnil, dá sílu i světlo. Ale pokud to člověk otočí, tak začne být nespokojený se vším. Není spokojený sám se sebou, není spokojený s těmi lidmi kolem sebe, není spokojený se svou prací a kritizuje samotného Pána Boha. A tím pádem jde Pán Bůh ještě dál – až na nějaké desáté místo.

Jste členem komunity fokoláre. Kdy jste ji objevil a čím vás spiritualita zaujala?

Poznal jsem ji už jako student na střední škole ještě za socialismu. Pro zasvěcený život jsem se rozhodl během studia na medicíně. Ve fokoláre jsem se setkal, a to můžu říct otevřeně, s Ježíšem přítomným v komunitě skrze vzájemnou lásku. Mne se to hluboce dotklo. A dotkla se mě i samotná spiritualita. Dávala mi odpovědi na mnoho mých životních otázek, včetně objevení přítomnosti Ježíše v bolesti a utrpení. Oslovilo mě, že Hnutí fokoláre (Dílo Mariino) není zaměřené jen na jednu skupinu, ale cílem je, „aby všichni byli jedno“ (porov. Jan 17, 21). To mě přitahovalo. Cítil jsem se v komunitě velmi dobře a velmi svobodně.

Jak jste se během své náročné práce stíhal ke kněžství formovat a studovat?

Studium mi trvalo deset let. Během studia jsem i měnil univerzity podle toho, kde jsem zrovna působil. Začal jsem v Bratislavě, bakalářství jsem dokončil v Praze, magisterský stupeň zase v Bratislavě.

V semináři jste být asi nemusel?

Nemusel, protože tím, že jsem žil (v té době už téměř 30 let) v komunitě zasvěceným životem, tak jsem do semináře jít nemusel. A biskup s tím souhlasil.

Kde komunity fokoláre v Česku působí?

Komunity fokoláre s těmi, kteří žijí zasvěceným životem, jsou v Praze (mužské fokoláre) a v Praze a Brně je ženské fokoláre. V Praze-Vinoři se zrodila a stále se rodí tzv. citadela, malé městečko, jehož obyvatelé se snaží brát evangelium vážně a uskutečňovat přikázání vzájemné lásky (porov. Jn 13, 34). Každé fokoláre je většinou komunitou mezinárodní, v mé současné komunitě v Katovicích žijeme dva Poláci, já z České republiky a jeden Argentinec. I toto mezinárodní složení je pro každého z nás každodenní výzvou.

Děkuji za rozhovor.

Pavel Siuda

Festival Slezská lilie ozdobila Ludmila!!!

Ostrava – Letošní ročník Mezinárodního křesťanského festivalu Slezská lilie vyvrcholil v sobotu 11. června před katedrálou Božského Spasitele provedením muzikálového oratoria Ludmila!!!, s podtitulem Rodinný dýchánek, dílo mladých autorů Jiřího Najvara (z lichnovské farnosti) a Jana Matouška.

Představili se v něm slavná operní pěvkyně Eva Dřízgová-Jirušová v titulní roli a populární muzikáloví zpěváci z NDM: Hana Fialová jako Drahomíra, Tomáš Savka coby svatý Václav a Juraj Čiernik v roli Boleslava. Celý večer moderoval herec Jiří Sedláček, který za doprovodu kytary program oživil svojí písní Výhybkáře.

Dílo o umučení svaté Ludmily nahlížené dnešní optikou, které zakončil zpěv Svatováclavského chorálu a vyzvánění zvonů katedrály, diváci odměnili potleskem ve stoje.

Po představení následovalo požehnání novému CD a DVD s nahrávkou loňské premiéry tohoto představení, které je nyní k dostání na pokladně Národního divadla moravskoslezského.

Operní pěvkyně Eva Dřízgová-Jirušová v titulní roli kněžny Ludmily ve stejnojmenném muzikálu, který byl na programu festivalu Slezská lilie v sobotu 11. června. Foto: Adam Živnůstka

Kmotrem nahrávky byl P. Dariusz Sputo, otec tohoto festivalu duchovní hudby pro mladé, na kterém se letos představili pražská schola Rytmig, violoncellista Jan Zvěřina, legendární pop-gospelový soubor Trzecia Godzina Dnia, rappeři Tow Meot, My dva Trio a další. Benefiční záměr letošního ročníku festivalu byl určen pro ukrajinské uprchlíky – skrze iniciativu farnosti Stará Bělá a společnosti Liberty Ostrava.

Jan Matoušek

Nocí kostelů putovaly mezi chrámy tisíce lidí

Ostrava – Tisíce lidí zareagovaly na páteční pozvání církví do kostela. Noc kostelů se po třinácté stala příležitostí ukázat bohoslužebné místo jinak. Na hosty se místní připravili a těšili. Z každého návštěvníka měli radost. Pořadatelé letos napočítali 22 700 návštěvnických vstupů.

A jako na každou návštěvu se místní komunity připravily. Někde nacvičili divadelní scénku, jinde zahráli na hudební nástroje, zazpívali, zavedli na kůr k varhanám nebo až do věže ke zvonům. Ze skříní se vytáhly bohoslužebná roucha, náčiní i knihy a uspořádala se mini výstava. Program se snažili organizátoři navrhnout tak, aby s ním zaujali malé i velké. V některých farnostech se na hosty Noci kostelů připravili tak, jako by čekali skutečnou návštěvu. Nechyběly koláče, ba ani otevřená láhev vína.

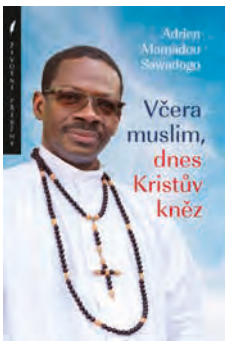
V Ludgeřovicích se celý večer nesl v duchu hesla „Se svatým Mikulášem na jedné lodi“, a tak nikoho nepřekvapili pořadatelé v námořnických tričkách. Foto: Jarmila Fussová/Člověk a Víra

KNIHKUPECTVÍ PAULÍNKY

Jungmannovo nám. 18
110 00 Praha 1
Tel./fax: 224 818 757,
On-line knihkupectví:
www.paulinky.cz
knihkupectvi@paulinky.cz
objednavky@paulinky.cz

Adrien Mamadou Sawadogo

Včera muslim, dnes Kristův kněz

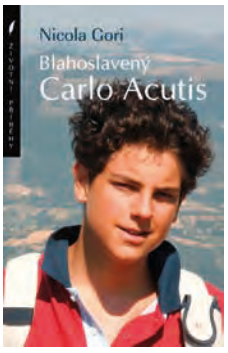
Z upřímně věřícího muslima se stal kněz a misionář působící v rodné Africe. Je to Bůh, kdo vždy zvítězí, tvrdí otec Adrien. Tohle motto si zvolil, když se rozhodl převyprávět dobrodružství svého obrácení ke Kristu a povolání ke kněžství. Rád zdůrazňuje: „Nejde tu ani o vítězství křesťanství, ani o prohru islámu, ale o uskutečnění Božího díla."

Jedním ze znamení Boží velikosti a věrnosti pro něj byla i chvíle, kdy na jeho kněžské svěcení v Banfoře dorazil proti všem očekáváním i jeho otec. Ačkoli sám zůstal věrným muslimem, nakonec s úctou přijal volbu svého nejstaršího syna, protože viděl, že v jeho životě je evidentně u díla sám Bůh.

Brož., 88 s., 225 Kč.

Nicola Gori

Blahoslavený Carlo Acutis

Italský teenager, který zemřel v roce 2006 ve věku patnácti let, působí doslova jako zjevení. Na první pohled normální kluk své doby, veselý a komunikativní, který rád jezdí na výlety, má své oblíbené pejsky, s nimiž natáčí zábavná videa, a velkou vášeň pro počítače.

Ještě víc ale tíhne k Božím věcem. „Eucharistie je moje autostráda do nebe," prohlásí Carlo později a je znát, že její význam chápe do velké hloubky.

Brož., 128 s., 229 Kč.

Clotilde Noël

Vypadlá z hnízda

Mladí manželé Noëlovi měli už šest vlastních dětí, když se rozhodli, že by si rádi osvojili nějaké opuštěné dítě s postižením. V květnu roku 2013, po dvouletém byrokratickém martyriu, si konečně mohli přivézt domů „dauníka" Marušku, která se záhy stala miláčkem celé rodiny. V jistém okamžiku Clotilde pocítila potřebu psát, pravidelně svěřovala veškeré to napínavé dění svému deníku: Tenkrát ji ani ve snu nenapadlo, že by někdy mohl vyjít knižně – hned v několika vydáních! – a že bude tak účinně rozšiřovat srdce svých čtenářů.

Brož., 160 s., 249 Kč.

KARMELITÁNSKÉ NAKLADATELSTVÍ

Kostelní Vydří 58,
380 01, Dačice
Tel./fax: 384 420 295,
e-mail: zasilky@kna.cz
www.kna.cz, www.ikarmel.cz

James Mallon

Proměna farnosti (2. vydání)

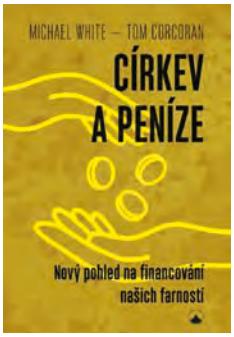

Daleko spíš než udržovat budovy a sloužit jen svým členům má církev získávat učedníky, potažmo misionáře. S radostí evangelia máme jít ke všem lidem – a tato radost má být vidět. Na nás i na všednodenním a nedělním programu farností. V tom, jak zacházíme s talenty druhých, i v tom, kam smysluplně dáváme peníze. Kněz James Mallon nabízí řadu podnětů, jak dospět k tomu, aby se po této stránce farnosti probudily a obrodily. Vždyť církev je nejspíš jediná organizace na světě, která existuje hlavně pro ty, kdo do ní nepatří.

Brož., 336 s., 399 Kč.

Michael White, Tom Corcoran

Církev a peníze

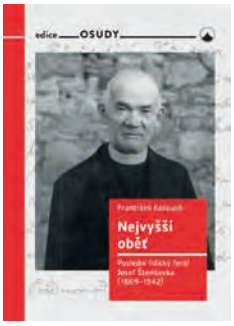
Kniha užitečných námětů, jak se mohou peníze stát nástrojem pro konání dobra ve farnostech – klíčových místech, kde se uskutečňuje poslání církve.

Proč se peníze a majetek staví do protikladu k pravému poslání církve? A proč si tohle myslí nejen kritici církve, ale i někteří katolíci? Tato knížka nás zve k tomu, abychom o penězích v církvi uvažovali jinak.

Brož., 232 s., 369 Kč.

František Kolouch

Nejvyšší oběť

První podrobný životopis posledního lidického kněze Josefa Štemberky přibližující jeho život na pozadí a v kontextu tehdejších událostí.

Opírá se o archivní materiály i svědectví pamětníků a snaží se vyvrátit některé zažité představy i lidové legendy o jeho životě. Je to zároveň první kniha, která díky dlouholeté službě P. Štemberky v Lidicích mapuje historii této vsi od roku 1909.

Váz., 496 s., 549 Kč.

Jindřich Zdeněk Charouz

Zůstává mi však milost Boží

Pojednání o životě, působení a odkazu arcibiskupa Josefa Karla Matochy, který působil v olomoucké arcidiecézi v letech 1948–1961.

Historik Jindřich Charouz předkládá veřejnosti životopis olomouckého arcibiskupa Josefa Matochy. Ukazuje jeho skryté talenty, seznamuje nás s jeho veřejným působením a přesvědčivě odhaluje, jak obstál během své jedenáctileté internace.

Brož., 348 s., 399 Kč.

Fotbal mezi farními týmy vyhráli Opavští

Opava-Jaktař – „Byl to zápas, na který se hráči těšili několik měsíců dopředu. Byla to odměna a zakončení celého roku, během kterého se ministranti pravidelně každý měsíc scházeli v hale v Malých Hošticích na společných zápasech.“ říká Lukáš Graca, organizátor akce. V sobotu 25. června „si to rozdali“ hráči Opavy a Hradce nad Moravicí mezi sebou na velkém hřišti v Opavě – Jaktaři stylem 2 x 45 min. při teplotě 30 °C. Výkop byl stanoven na 14.00 hodin a hráčům obou týmů na zahájení hry požehnal delegát ad omnia P. Jan Czudek, který mimo jiné hrál za tým Opavy a prosadil se jedním gólem. Opava nakonec zvítězila nad Hradcem 6:2, a obhájila tak vítězství z roku 2005, kdy porazila farnost sv. Ducha 10:1. Putovní pohár tak zůstává v Opavě.

Farní týmy složené převážně z ministrantů farností Hradec nad Moravicí a Opava se střetli na přátelském utkání v sobotu 25. června na hřišti v Opavě-Jaktaři. Zápas byl odměnou za celoroční tréninky a završením sezóny. Na utkání přišli fandit farníci z obou týmů. Foto: Jiří Hajduk

Delegát ad omnia P. Jan Czudek podpořil ve hře opavské farníky, mezi nimiž do loňska působil.

Fotbalové zápasy ministrantů (farníků) mají v Opavě dlouhou historii. Před více než deseti lety se uskutečnilo několik turnajů v Hradci a také v Jaktaři.

Během fotbalového odpoledne se grilovalo maso a snědlo se 60 klobás, vypilo se 100 l piva Rohan a 50 l Kofoly. O kávu se postaralo Betty Café a nechyběla muzika a skákací hrady pro děti. Na akci mohlo zavítat přes 100 lidí a fotbalových nadšenců.

Akce byla také součástí slavnostního odhalení pamětní desky P. Aloise Šebely, u příležitosti výročí osmdesáti let jeho mučednické smrti. P. Šebela v Jaktaři jako farář působil mezi lety 1928-1938. Zahynul v Osvětimi v r. 1942. Farníci obou týmů také oslavili „karmaš“ sv. Petra a Pavla, jejichž název nesou kostely. Poděkování patří všem, kteří se do akce zapojili.

Lukáš Graca – Koňas

Oslavy 200 let od Mendelova narození

Z rodného domu G. J. Mendela ve Vražném-Hynčicích dnes najdete Mendel Museum s expozicí věnovanou slavnému rodákovi, Moravskému Kravařsku i šlechtění pšenice, žita a dalších potravinářských plodin. Před statkem Mendelových rostou ovocné stromy, které připomínají géniovu zálibu v sadařství, které se věnoval už i jeho otec.

Opera, koncert i ohňostroj

Statek v Hynčicích, který potomci jeho sestry obývali až do roku 1945, kdy byli jako příslušníci německé menšiny vyhnání do Bavorska, se stane místem oslav narozenin jejich slavného prastrýčka. 200. výročí připomene 20. 7. Narozeninový koncert v kostele sv. Petra a Pavla ve Vražném. V rodném domě bude 21. 7. znít opera Miloše Štědroně v podání Enseble Opera Diversa.

Celodenní narozeninová oslava vypukne v sobotu 23. 7. nejen v rodném domě, ale i na hřišti TJ Sokol Vražné. Na programu je vystoupení Oderské chasy, zpěvačky Anny Julie Slováčkové a kapel HC3, TATA BOYS a DJ Aleše Škubala z Radia Čas. Den zakončí ohňostroj.

Mše svatá s biskupem

V neděli 24. 7. Mendelovy narozeniny završí mše svatá v kostele sv. Petra a Pavla ve Vražném, kterou bude sloužit biskup Martin David. Bohoslužba začíná v 11.00 hodin. Program oslav na www.mendel-rodnydum.vrazne.cz. Mendel festival proběhne na Mendlově náměstí v Brně ve dnech 20.–24. 7. na návštěvníky čeká bohatý a zajímavý program. K oslavám se letos připojí i další města.

Gregor Johann Mendel (1822–1884)

Letos si připomínáme 200 let od narození člověka, který šel naprosto neprobádanou vědeckou cestou. Nikdy nedokončil univerzitní vzdělání, propadl z přírodopisu, a přesto se stal otcem moderní biologie. Ve světovém měřítku se řadí mezi nejvýznamnější osobnosti dějin, jako byl například Albert Einstein či Isaac Newton. Jeho jméno je známé více v zahraničí než v rodné zemi. O kom je řeč? O Gregoru Johannu Mendelovi.

Sad a hospodářství v Hynčicích

Gregor Johann Mendel se narodil 22. července 1822 v Hynčicích (dnes část obce Vražné) jako nejstarší syn do nepříliš majetné rodiny. Podobně jako většina obyvatel Slezska byli Mendelovi německé národnosti a v jeho rodině se mluvilo německy. Matka Rosina byla Němka, otec Anton z poloviny Čech, z poloviny Němec. Coby drobní rolníci byli Mendelovi zcela závislí na úrodě, někdy peníze byly, jindy se jich nedostávalo. Johann měl dvě sestry – o dva roky starší Veroniku a o pět let mladší Theresii.

Rodná vesnice nabízela chápavému Johannovi spoustu podnětů. Hned u domu byl ovocný sad, ve kterém jeho otec pěstoval nové odrůdy ovocných stromů a choval včely. Johann mu při tom pomáhal. Byl nejstarším synem, a proto se od něj očekávalo, že převezme statek. On se však díky svému nadání vydal na duchovní a později vědeckou dráhu. Mendelovi se snažili syna podporovat ve studiu, i když to nebylo jednoduché. Navštěvoval piaristickou školu v Lipníku nad Bečvou a pak byl přijat na opavské gymnázium. Odmaturoval v roce 1840 jako jeden z nejlepších ve své třídě.

Na studium padlo věno sestry

Pro Mendelovy rodiče bylo velice složité syna na studiích živit. Podepsala se na tom několik let po sobě jdoucí neúroda, a tak začal Johann doučovat méně nadané spolužáky. Když se v roce 1838 Mendelův otec Anton zranil při práci v lese, měly na Johanna otcův úraz a starost o živobytí velký vliv. Sám následujícího roku onemocněl. Poprvé se projevila jeho citlivost a špatná odolnost vůči stresu. Zachránila ho sestra Theresia, která se částečně vzdala svého věna, aby Johann mohl pokračovat ve studiu na filozofické fakultě univerzity v Olomouci. Mendel nikdy nezapomněl, že mu pomohla, a jejím synům později platil studia.

Z finančních důvodů, na přání matky a s doporučením svého profesora, jenž napsal, že Mendel má pevný charakter a v jeho předmětu patří k nejlepším žákům, vstoupil Johann do semináře. „Nemá sice dostatečné znalosti češtiny, je ale připraven se v tomto jazyce zdokonalit," stálo na konci dopisu. V roce 1843 tedy přišel do augustiniánského kláštera sv. Tomáše na Starém Brně a ve svých 21 letech přijal řeholní jméno Gregor (česky Řehoř). Do kláštera nevstupoval pouze kvůli hmotnému zajištění, ale pro člověka tak zvídavého byl vstup do kněžského stavu možností seberozvíjení a zasvěceného života. Díky tomu se mladému Johannovi otevřely další možnosti studia a vzdělávání. V kněžském semináři u kostela sv. Michala absolvoval studia teologie, v kostele sv. Michala byl slavnostně vysvěcen na kněze a 15. srpna 1847 v něm sloužil svoji první mši.

Vídeň jej nasměrovala k vědě

Díky finanční podpoře a zázemí kláštera se splnil také velký Mendelův sen – mohl studovat na Vídeňské univerzitě. S velkým zápalem a nadšením vrhl do studia matematiky, fyziky a přírodních věd – kromě jiného navštěvoval i přednášky věhlasného fyzika Dopplera.

Poznatky ze studia ve Vídni ovlivnily další Mendelovo působení a vědecké bádání. Po návratu do Brna se opět uchýlil do kláštera, stal se učitelem, ve volných chvílích se věnoval svému bádání v oboru hybridizace rostlin. Pro svůj výzkum si vybral zcela obyčejnou rostlinu – hrách setý. Takřka po dobu deseti let se věnoval jeho pěstování, pokusům a křížení. Právě na hrachu prezentoval základní principy dědičnosti a sepsal jedinečné dílo „Ver suche über Pflanzen-Hybriden" (Pokusy s rostlinnými hybridy). Tento rukopis představuje nevyčíslitelnou hodnotu, v současné době je střeženým „pokladem" starobrněnského opatství.

Opatem brněnských augustinánů

V klášteře Mendel působil do konce svého života a v roce 1868 se v něm stal opatem. Zcela se věnoval svému poslání a krom pastorační práce také například neúnavně bojoval proti zákonu zvyšujícímu daňové zatížení klášterů, což ho velmi vyčerpávalo, a díky své vzdělanosti působil také v mnoha spolcích. Zásluhy opata Mendela pro společnost byly v roce 1872 oceněny i samotným císařem, který mu udělil Komturský kříž řádu Františka Josefa za zásluhy na veřejném životě a v církvi.

Rodák z Hynčic na Odersku se nevěnoval jen zkoumání genetiky, ale také meteorologii, vřelařství, sadařství nebo bankovnictví.

Dne 6. ledna 1884 Mendel umřel na infekci ledvin ve věku nedožitých 62 let. Pochován byl o tři dny později v augustiniánské hrobce na brněnském Ústředním hřbitově. Rekviem v kostele starobrněnského kláštera za opata Gregora Johanna Mendela řídil Leoš Janáček.

Otec genetiky, včelař i bankéř

G. J. Mendel je právem označován jako otec genetiky, jeho pole působnosti bylo ovšem mnohem širší. Jako renesanční člověk se mimo jiné zabýval například meteorologií, včelařstvím, sadařstvím, zemědělstvím, ale třeba i bankovnictvím. Svými geniálními závěry předběhl dobu, výsledky jeho mnohaletého bádání nebyly tehdejšími přírodovědci pochopeny, a tak ojedinělé svědectví přírodovědného bádání zůstalo v zapomnění. Teprve později je docenil celý vědecký svět…

Jana Praisová

Do Noci kostelů se v pátek 10. 6. ve farnostech zapojily s nadšením místní děti. Foto: Michaela Gavláková. (Rychvald) a Josef Cinciala (Frýdek)

Festival Slezská lilie přivítal české i zahraniční kapely. Vystoupila pražská schola Rytmig i Trzecia Godzina Dnia z Polska Foto: Roman Polách

Procesí v den slavnosti Těla a Krvě Páně prošlo ve čtvrtek 16. 6. z katedrály centrem Ostravy a zamířilo do kostela sv. Václava. Foto: Zdeněk Poruba

První prázdninový den zamířily děti na Prašivou. Tématem tradičního setkání s biskupem bylo heslo „Společně na cestě“. Foto: Lucia Petrůjová